

Република Македонија

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

10 години општествена одговорност на претпријатијата во Македонија

Национална награда за
општествено одговорни
практики 2007–2017

ОД ИДЕЈА ДО ТРАДИЦИЈА

координативно тело за
ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕТПРИЈАТИЈА

Скопје, 2017

ПРЕДГОВОР ОД МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЕКОНОМИЈА

Со оваа брошура го одбележуваме десетгодишното јубилејно доделување на Националната награда за најдобри општествено одговорни практики на македонските претпријатија. За огромниот интерес за Наградата говорат бројките – од 2007 до 2017 година учествуваа 173 деловни субјекти со повеќе од 540 апликации. Овие компании се пример за пионерско инвестирање во заедничко добро за сите нас. Досега наградените практики се мотив за останатите да не ја доживуваат општествената одговорност како наметната однадвор, туку како автохтона потреба. Тоа не е концепт само на големите профитабилни компании, туку е начин на современо живеење и делување.

Општествената одговорност на претпријатијата постепено станува составен дел на деловната политика на македонските претпријатија. Одговорноста придонесува да ја подобруваат сопствената конкурентност во глобалната економија преку зголемување на додадената вредност на нивните производи и услуги, подобрување на угледот и имиџот, подобрување на односите со снабдувачите, потрошувачите и инвеститорите, како и постигнување висока мотивираност и лојалност на вработените.

Гледано од аспект на придобивките за заедницата, практиките на општествена одговорност придонесуваат за зачувување и заштита на животната средина и подобрување на социјалните услови во општеството. Тие придонесуваат за економскиот развој и за остварување на заложбите на Владата за привлекување на странски инвестиции и интегрирање со пазарот на Европската унија. Промовирањето на општествената одговорност е еден од начините за намалување на перцепцијата за ризик од инвестирање во земјата кај странските инвеститори, особено во услови на глобална криза, кога довербата станува клучен фактор во бизнисот.

Националната награда за најдобри општествено одговорни практики на претпријатијата прерасна од идеја во традиција. Министерството за економија, преку Секторот за поттикнување на општествената одговорност, ги предводи државните органи во развивање стимулативни мерки на јавната политика и преку поддршка на иницијативите на националното Координативно тело за општествена одговорност на претпријатијата. Сето ова се реализира благодарение на поддршката од Европската унија и други развојни партнери, како и на континуираното партнерство со деловната заедница, граѓанското општество и јавниот сектор. Министерството изразува срдечна благодарност до сите нив, со уверување дека овој јубилеј ќе биде дополнителен мотив за продолжување на традицијата и продлабочување на соработката во афирмирање и унапредување на практиките на општествена одговорност на претпријатијата.

*Сектор за поттикнување на општествена одговорност
Министерство за економија на Република Македонија*

ПРЕДГОВОР ОД НАЦИОНАЛНОТО КООРДИНАТИВНО ТЕЛО ЗА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА

Кога пред речиси десет години, на една од првите седници на националното Координативно тело за општествена одговорност на претпријатијата беше иницирано воспоставувањето на награда за најдобра општествено одговорна практика, не можевме ни да замислиме дека доделувањето на Наградата ќе прерасне во традиционална активност на Координативното тело и Министерството за економија.

Во услови кога сме оптоварени со низа економски проблеми, важно е да ги потсетиме луѓето на многуте позитивни приказни во нашата деловна заедница. Со тоа сакаме да се награди трудот на најуспешните, да се потенцираат постигнувањата и да се инспирираат и останатите компании да развијат сопствени практики на општествена одговорност. Наградата постепено ги остварува овие цели. Таа не само што овозможува да се споделат и афирмираат добрите практики на нашите стопанственици, туку поттикнува и здрава доза на конкуренција во оваа област меѓу претпријатијата. Со тоа постепено се проширува семејството на фирми кои се запознаени со значењето на општествено одговорното работење и секојдневно го практикуваат.

Компаниите кои учествуваат во Националната награда, со своите општествено одговорни практики придонесуваат за подобра социјална инклузија, заштита на животната средина и економски просперитет. Овие нивни напори влеваат надеж кај луѓето дека нашето секојдневие може да биде поинакво, многу поперспективно и многу поведро. За сето тоа искрено им се заблагодаруваме. Благодарни сме и на Министерството за економија што континуирано го поддржува работењето на Координативното тело, а особено на Секторот за поттикнување на општествена одговорност. Им се заблагодаруваме за посветената работа и на шесте стручни жири комисии за Наградата, составени од 16 претставници на јавниот и граѓанскиот сектор.

Националното координативно тело овозможи да се здружат силите на 16 клучни институции и организации кои се залагаат да ги поттикнат претпријатијата и сите засегнати страни да ја применат општествената одговорност како клучна стратегија во работењето и со тоа да ги подобрат своите еколошки и социјални влијанија. Се надеваме дека овој десетгодишен јубилеј ќе биде вовед и во нови успеси на Координативното тело и продлабочена соработка со Министерството за економија, Европската унија и останатите партнери во афирмирање и унапредување на практиките на општествена одговорност на претпријатијата.

*Александар Николов
Претседател на Координативното тело за
општествена одговорност на претпријатијата*

СОДРЖИНА

Основни факти за наградата	4
Најнаградувани претпријатија	5
Наградени практики за однос кон вработените	6
Наградени практики за етичко управување	11
Наградени практики за односи на пазарот.....	16
Наградени практики за однос кон животната средина	20
Наградени практики за вложување во заедницата	26
Наградени најинвентивни практики	32
Европски систем на наградување на општествената одговорност на претпријатијата	34
Добитници на статуетки (Оскари) за 2007 година	35

ОСНОВНИ ФАКТИ ЗА НАГРАДАТА

Годишната Национална награда за општествено одговорни практики се доделува во 5 категории кои ги отсликуваат главните области на општествената одговорност на претпријатијата:

- Награда за однос кон вработените
- Награда за етичко управување
- Награда за односи на пазарот (кон снабдувачи, потрошувачи или купувачи)
- Награда за однос кон животната средина
- Награда за вложување во заедницата

Графиконот долу ја прикажува распределбата на апликациите од компаниите по различни категории на Наградата.

Секоја година, покрај наградите за петте категории, во конкуренција на сите апликации се доделува и признание за најинвентивна практика.

Наградените практики се избираат од страна на стручни жири комисии за секоја категорија, кои се составени од истакнати претставници од граѓанскиот сектор и државните органи, врз основа на објавени критериуми. Во секоја категорија се доделува награда за големо претпријатие и за мало или средно претпријатие. Претпријатијата со најдобри практики во секоја категорија добиваат статуетка во облик на логото на Координативното тело за ООП. На кандидатите кои се дел од потесниот круг на избор, им се доделува плакета за успешно спроведена општествено одговорна практика.

Што е општествената одговорност на претпријатијата?

Тоа е одговорност на претпријатието за влијанието на неговите одлуки и активности врз општеството и животната средина. Одговорните претпријатија постигнуваат *успех* во деловните активности со почитување на законите и прописите, но и со пристап кој постигнува рамнотежа меѓу економските, еколошките и социјалните цели на начин кој е од полза за граѓаните, заедницата и општеството. Тие ги минимизираат или елиминираат негативите ефекти на работењето врз општеството (на пример, од прекршување на човековите права или од загадување). Општествено одговорните претпријатија можат да се фокусираат и на создавање позитивни влијанија во општеството преку иновации, инвестиции и партнерство насочени кон социјална и економска добросостојба.

НАЈНАГРАДУВАНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА¹

Мали и средни претпријатија

Ранг	Компанија	Статуетки ²	Плакети
1	Раде Кончар – ТЕП ДООЕЛ Скопје	6	4
2	Фармахем ДООЕЛ Скопје	6	3
3	Дониа ДОО Прилеп	3	4
4	Пакомак ДОО Скопје	3	2
5	Дуна Компјутери ДОО Скопје	3	1
	Раде Кончар – Сервис и поправка на електрични производи ДОО Скопје	3	1

Големи претпријатија

Ранг	Компанија	Статуетки	Плакети
1	ЕВН Македонија АД Скопје	8	9
2	Цементарница УСЈЕ АД Скопје	6	6
3	Фени Индустија АД Кавадарци	4	8
4	Адора Инженеринг ДООЕЛ Скопје	3	10
5	Алкалоид АД Скопје	3	5

¹Според бројот на освоени статуетки (примарен критериум) и освоени плакети (секундарен критериум) во периодот 2007–2017.

²Под статуетки се подразбираат националните награди за најдобри општествено одговорни практики по категории, доделените „Оскар“ за практики спроведени во 2007 г., како и наградите за најдобра општествено одговорна практика и партнерство во 2012 година што ја претставуваа Македонија во „Европскиот систем за наградување на општествена одговорност на претпријатијата“.

НАГРАДЕНИ ПРАКТИКИ ЗА ОДНОС КОН ВРАБОТЕНИТЕ

Оваа категорија на општествена одговорност на претпријатијата вклучува широк спектар на мерки од доменот на човековите и работничките права и го опфаќа не само односот кон постојните вработени, туку и процесите на регрутирање нови работници, прекилот на работниот однос, одговорноста кон волонтерите како и одговорноста за работните практики на деловните партнери, снабдувачите и кооперантите. Во продолжение хронолошки се наведени практиките кои се наградени со статуетки во оваа категорија на Наградата, како за мали и средни претпријатија (МСП), така и за големи (ГП):

2016/17 **Алкалоид АД Скопје** со проектот „Имплементација на Систем за управување со таленти во Алкалоид“ вовеле интегриран систем за системски пристап кон управувањето со таленти, односно селекција и изградба на квалитетен кадар. **ГП**

2015/16 **Раде Кончар – ТЕП ДООЕЛ Скопје** со проектот „Дејствуваме за иднината“, се грижи за усовршување и професионално надградување на своите вработени и вложува во нивниот развој, меѓу другото и со партиципирање на школарината за студирање на додипломски и постдипломски студии. **МСП**

2014 **Градежен институт Македонија АД Скопје** со проектот „Среќни вработени, успешна организација“ го одбележа 40-годишниот јубилеј на компанијата со активности за јакнење на човечкиот капитал, засновани на проценки за потребите и интересите на вработените. Со таа цел се организираа обуки, семинари, конгреси, конференции, стручни посети, спортски игри, инвестирање во ресурси, и доделување на стипендии за доедукација на вработените. **МСП**

Витаминка АД Прилеп со проектот „ДНК на компанијата“ вложува во здравјето, безбедноста, информирањето, едукацијата и воопшто добрите работни услови на своите вработени, за кои смета дека се нејзини гени. Компанијата редовно издава весник Информатор и прави квартална Интегрирана трудова статистика со што покажува грижа за здравјето, информирањето и едукацијата на своите вработени, избегнување повреди на работното место, намалување на боледувања и развивање свесност за потреба од поголема хигиена. **ГП**

2013 **Принцесс Грууп ДООЕЛ Гевгелија** со проектот „Големо семејство“ покажува дека за компанијата човечкиот капитал е најважен, а добрите односи со вработените клучни за успешно работење. Со проектот компанијата вложи во развојот на вработените, во создавање на професионална и пријатна работна атмосфера, како и во мотивирање на работниците да го унапредуваат своето работење. **МСП**

ЕВН Македонија АД Скопје со проектот „Поддршка на професионалниот развој во ЕВН Македонија“ го поддржа професионалниот развој на младите преку развивање на вештините и надополнување на теоретското знаење на средношколците, додипломците и постдипломците од електротехничките струки со практично искуство во реномирана компанија, стипендирање на студентите од овие струки, како и преку програма за вработување на млади кадри. **ГП**

2012 **Македонски Телеком АД Скопје и Т-Мобиле Македонија АД Скопје** со проектот „Електронска платформа за достапност на информациите и унапредување на професионалниот развој на вработените“ разви електронски платформи со кои вработените имаат пристап до сите потребни информации и документи од областа на човечките ресурси и имаат можност континуирано да се унапредуваат и професионално да се усовршуваат. Проектот ја подобрува меѓусебната комуникација, транспарентноста и следењето на резултатите. **ГП**

2011 **Македонијалек ДООЕЛ Скопје** со проектот „Унапредување на квалитетот на работното место“ вовеле полуавтоматски систем за магацинско работење, со кој значително ги подобри условите за работа. **МСП**

Цементарница УСЈЕ АД Скопје со проектот „Програма за надоместоци, бенефиции и добросостојба на вработените“, што компанијата го реализира преку систем на различни видови награди, обезбедува дополнителни специјалистички кардиолошки и мамографски здравствени прегледи, бањско-климатско лекување, стипендии за децата на вработените, училишни пакети, како и новогодишни прослави и подароци. **ГП**

2010 **Македонски Телеком АД Скопје и Т-Мобиле Македонија АД Скопје** во соработка со високообразовните институции со проектот „САП модул“ го зголемија квалитетот на кадарот на македонскиот пазар на труд и придонесоа за развојот на специфичен професионален кадар. Компаниите ги иновираа наставните содржини на Факултетот за електротехника и информатички технологии со воведување обука за SAP модулот за талентирани апсолвенти и воспостави практикантска програма за стекнување на практични искуства кај студентите. Со ова се поттикна развојот на дефицитарна вештина на пазарот на труд, а компаниите стекнаа можност да ги идентификуваат и привлечат најталентираните и мотивирани млади луѓе од струката.

ГП

Џонсон Контролс Македонија ДООЕЛ Скопје со проектот „Зголемување на задоволството на вработените“ ги вклучи вработените во подобрувањето на работните процеси, воведо награди за проактивноста и инвентивноста и обезбеди подобра работна средина. Компанијата имплементираше систем на наградување на вработените врз основа на квалитетот на производот, ефикасноста на линијата, нивото на шкарт и однесувањето кон колегите. Сите вработени се мотивираат да даваат предлози за подобрување на процесите, а најдобрите идеи се наградуваат. Задоволството на вработените се зголеми за 8%, се постигна многу низок степен на флукуација на вработени, се намалија отсуствата и се подобрија работните резултати.

ГП

2009 **Фармахем ДООЕЛ Скопје** со проектот „Зајакнување на капацитетите за тимска работа и градење на лојалност кон Фирмата“ придонесе за здравјето и благосостојбата на вработените. Компанијата работи на подобрување на меѓусебната соработка на вработените преку нивно зближување и подобро запознавање, организирање на заеднички активности на работа и во слободно време, подобрување на психофизичката состојба на вработените, промовирање здрави животни навики, како и зголемување на задоволството на вработените преку награди за постигнатите резултати и успеси во работењето.

МСП

Цементарница УСЈЕ АД Скопје со проектот „Бенефиции за децата на вработените“ ги помага и поттикнува децата на вработените во постигнување на подобри професионални резултати и стекнување квалитетно знаење за успешна кариера и професионален подем. Компанијата обезбедува стипендирање студии, поддршка за професионална ориентација за учениците во завршните години во основните и средните училишта, а организира и манифестации наменети за децата на вработените. На овој начин го унапредува и зајакнува моралот и задоволството меѓу вработените, но и го зголемува бројот на академски граѓани кои имаат подобро знаење и постигнуваат подобри резултати.

ГП

2008 **Македонијалеќ ДООЕЛ Скопје** со проектот „Вработените – највреден капитал на претпријатието“ работи на мотивирање на вработените преку едукација и доусовршување, поттикнување на учество во културни и спортски друштва, поттикнување на семејните вредности и поддршка на децата на вработените.

МСП

Космофон АД Скопје со проектот „Односи со вработените“ реализира програма за подобрување на благосостојбата на вработените. Компанијата обезбедува сигурна и здрава работна средина, нуди можност за континуирано надградување и напредување на вработените, го поттикнува тимскиот и натпреварувачкиот дух кај нив, дава поддршка на формирање хоби клубови и здруженија за вработените, обезбедува попусти за нив и преференцијални услови за кредитирање во банките, им дава стручен финансиски консалтинг, и го подобрува односот меѓу работата и приватниот живот на вработените.

ГП

Доделени плакети за однос кон вработените

- АД Електрани на Македонија за проектот „Грижа за вработените на работни места со зголемен ризик“
- Адора Инженеринг ДООЕЛ за проектот „Вработените се нашето богатство – долгорочна стратегија 2009-2011“
- Акселтра ДООЕЛ за проектот „Реструктурирање во фирма базирани на демократски принципи“
- Алкалоид АД за проектот „Менаџмент со човечки ресурси 2009–2011“
- Арцелор Миттал Скопје (ЦРМ) АД за проектот „Ден на здравје и безбедност“
- Гемак Трејд ДООЕЛ за проектот „Грижа за вработените“
- Даути Комерц АД Скопје за проектот „Еднакви можности за сите“

- Дониа ДОО за проектот „Развој на човечки ресурси“
- Дониа ДОО за проектот „Развој на одржливост на човечки ресурси во Дониа ДОО – Прилеп“
- ЕВН Македонија АД за проектот „ЕВН Македонија Академија“
- ЕВН Македонија АД за проектот „Имплементација на практикантска работа во ЕВН Македонија“
- Комерцијална банка АД за проектот „Односи со вработените“
- Макпрогрес ДОО за проектот „Улогата на жената – претприемач во Макпрогрес ДОО (Жена ЛИДЕР)“
- Макстил АД за проектот „Перманентната едукација на кадрите – основа на деловната успешност“
- Некстсенс ДОО за проектот „СУПЕР НС колеги ☺ (Супер НС-ци ☺)“
- Некстсенс ДОО за проектот „Градиме брендови на пазарот во ИКТ индустријата“
- Некстсенс ДОО за проектот „Ја поддржуваме праксата во теорија“
- Оне.ВИП ДОО за проектот „Колективен договор на оне.Вип ДОО Скопје“
- Орка Холдинг АД за проектот „Нашите вработени – најважниот ресурс на компанијата“
- ПВУ Универзитет Американ колеџ за проектот „Професионално унапредување“
- ПроКредит Банка АД за проектот „Развој на кариера во рамки на ПроКредит Банка“
- Прокредит Банка АД за проектот „Програма за млади банкари“
- Рамсторе Македонија ДОО за проектот „Дуќанот е наш“
- Фармахем ДООЕЛ за проектот „Поттикнување на здрав начин на живот и љубов кон природата“
- Фармахем ДООЕЛ за проектот „Малите Фармахемчиња во посета на Фармахем“
- Фени Индустири АД за проектот „Рамнотежа помеѓу животот и работата (worklifebalance)“
- Фени Индустири АД за проектот „Имплементација на Процедура за обука согласно ИСО 9001:2000“
- Фени Индустири АД за проектот „Колективен договор – Дијалог: работодавач – синдикална организација“
- Халкбанк АД за проектот „Унапредување на работните услови, средина и клима“
- Цементарница УСЈЕ АД за проектот „Безбедност и здравје на нашите вработени – Врвен приоритет на компанијата“
- Шпаркасе Банка Македонија АД за проектот „Грижа за вработените“
- Макстил АД за проектот „Организирање на посебен сектор за човечки ресурси“

Доделување на Националната награда за општествено одговорни практики во Македонија за 2012 година

НАГРАДЕНИ ПРАКТИКИ ЗА ЕТИЧКО УПРАВУВАЊЕ

Оваа категорија на општествената одговорност го опфаќа системот преку кој претпријатијата ги донесуваат и спроведуваат одлуките при реализирањето на своите цели. Етичкото управување треба да се темели на принципите и практиките на одговорност, транспарентност, почитување на интересите на сите засегнати страни, како и почитувањето на прописите и законите при донесувањето и спроведувањето на одлуки. Во продолжение хронолошки се наведени практиките кои се наградени со статуетки во оваа категорија на Наградата, како за мали и средни претпријатија (МСП), така и за големи (ГП):

2016/17

Раде Кончар – ТЕП ДООЕЛ Скопје со проектот „Холигноза“ ја демонстрира својата посветеност на концептот на етичко управување како бизнис филозофија преку примена на софистицирана дијагностичка алатка – холигноза, со цел да изврши организациски промени базирани на етички принципи.

МСП

Раде Кончар – ТЕП ДООЕЛ Скопје со проектот „Најдобро се познаваме“ ги промовираше правилата на етичко деловно однесување и ја унапреди транспарентната внатрешна комуникација, преку сопствени внатрешно развиени методологии и алатки.

Даути Комерц АД Скопје со проектот „Етички кодекс“ овозможи подобрување на меѓусебното етичко разбирање и етичките односи, како дел од континуираната посветеност на компанијата за унапредување на квалитетот и влијанието врз сите засегнати страни, вклучително и земањето предвид на етичките аспекти при донесувањето на одлуките. Компанијата вовела и едукација на засегнатите страни за правила на етичко деловно однесување како и документиран систем за следење на придржувањето до нив.

Фени Индусти АД Кавадарци со проектот „Градење на јавното мислење за животната средина преку транспарентни брошури“ ја реализираше заложбата за систематизирано и транспарентно известување и едукација на засегнатите страни и преку објавување брошури на теми од областа на животната средина и резултатите на компанијата во оваа сфера. Компанијата го следи и мислењето на јавноста за нејзиното работење и демонстрира подобрување на истото паралелно со подобрување на резултатите во заштита на животната средина.

Раде Кончар – ТЕП ДООЕЛ Скопје со проектот „Етичко меѓусебно разбирање“ се стреми кон подобри меѓусебни односи со колеги, претпоставени, клиенти, подобра тимска работа, подобро решавање на конфликтни ситуации и поплаки од клиенти. Со проектот се промовираат правила на етичко деловно однесување и се унапредува транспарентна двонасочна комуникација со сите засегнати страни. Воведеното етичко советување, планирање и развој овозможува да се води сметка за интересите на засегнатите страни и да се минимизира ризикот за конфликти.

ЕВН Македонија АД Скопје со проектот „Идеја Менаџмент во ЕВН Македонија“ разви систем со кој вработените се мотивираат да станат дел од процесот на одлучување – како иницијатори на новини во работењето, но и како учесници во евалуацијата на новите идеи. Проектот ја зголемува транспарентноста и објективноста при одлучувањето. Компанијата ги идентификува и реализира најдобрите идеи од вработените за подобрување на работата, а секоја прифатена идеја се наградува според воспоставен систем и буџет за наградување.

Макстил АД Скопје со проектот „Сертифицирани за социјална одговорност согласно стандардизираните етички принципи од меѓународниот стандард SA 8000“ го интегрираше системот за менаџмент со квалитетот со упатството за општествена одговорност ISO 26000 и стандардот за социјална одговорност SA 8000, демонстрирајќи стратешки пристап кон општествената одговорност.

Фени Индусти АД Кавадарци со проектот „Транспарентност како етички избор за Фени Индусти“ обезбедува пристап до информации за компанијата на засегнатите страни заради сопствена еколошка едукација и подобро разбирање на достигнувањата на Фени во однос на заштита на животната средина. Преку информативни материјали, организирање јавни расправи и воведување на отворени денови за посета на фабриката, компанијата дава информации за нејзиниот технолошки процес со што им овозможува на засегнатите страни да оформат сопствена оценка за тоа дали производствените операции се безбедни за животната средина.

Раде Кончар – ТЕП ДООЕЛ Скопје со проектот „Јапонски Етички круг во Македонија“ во компанијата го вовеле јапонскиот модел на етички кругови – кој во практиката е познат како еден од современите модели на општествена одговорност – и формираше три етички кругови кои започнаа со активности.

Дониа ДОО Прилеп со проектот „Систем, транспарентност, етика“ ги вклучува сите вработени во донесување одлуки, анализа на проблеми и давање предлози за подобрувањето на работата. Вработените се мотивираат да дадат придонес за континуирано подобрување на работата, вклучително и преку информациско-комуникациска алатка за сугестии и жалби од вработените.

Фени Индустри АД Кавадарци со проектот „Сигурна и безбедна работна и животна средина“ разви договорна рамка преку која обезбедува почитување на прописите од областа на заштита на животна средина, безбедност и здравје при работа и противпожарна заштита кај своите снабдувачи и подизведувачи. Компанијата одржа обуки за околу 30 големи и мали компании со кои соработува за да ги зајакне нивните капацитети во оваа сфера и воведе систем на контроли со кои обезбедува почитување на воспоставената договорна рамка.

ГП

Алкалоид АД Скопје со проектот „Кодекс на етичко и бизнис однесување“ промовира високо-професионално ниво на корпоративно управување, етика и транспарентна внатрешна и надворешна комуникација. Компанијата ја зголемила ефикасноста во решавањето на отворените прашања од персонална и маркетингска природа, како и во сферата на односи со јавност, а ја зголемила и свесноста кај вработените за заштита на животната средина и за припадност кон компанијата, преку промоција на заедничките вредности во сите земји каде работи.

М

2010

Фармахем ДООЕЛ Скопје со проектот „Транспарентност на менаџментот и вклученост на вработените во носење на одлуки“ обезбеди транспарентно работење преку целосна дисеминација на информации од страна на менаџментот до вработените и почитување на мислењето и потребите на вработените при носење на одлуки. Со ова се зголемува довербата, лојалноста и мотивацијата на вработените.

МСП

Алкалоид АД Скопје со проектот „FairWild Стандард – круна на 75 годишна традиција на високи вредности“ се вброи меѓу трите компании во светот што се сертифицирани со овој стандард за фер стопанисување во еден сегмент од работењето. Со тоа компанијата потврди пред клиентите и крајните потрошувачи дека развива фер и транспарентни економски односи меѓу билкособирачите и претпријатието, со кои обезбедува материјални и професионални придобивки за билкособирачите и нивните заедници. Од друга страна, сертификатот потврдува дека практиките на претпријатието обезбедуваат долгорочно опстанување на дивите лековити билки.

ГП

2009

Раде Кончар – ТЕП ДООЕЛ Скопје со проектот „Етичко управување во компанијата“ се приклучи кон иницијативата „Глобален договорна Обединетите нации“, се обврза да дејствува во согласност со нејзините 10 начела и истите ги имплементира во своето работење.

МСП

2008

Комерцијална банка АД Скопје со проектот „Транспарентност и етичко управување“, кој опфаќа систем на мерки и процеси за зголемување на транспарентноста, одговорноста и кооперативноста во работењето.

М

Доделени плакети за етичко управување

- АлајансУан Македонија АД за проектот „Програма за законито и етичко работење“
- Инет АД за проектот „Имплементација на САП ЕРП решение во ИНЕТ“
- Комерцијална банка АД за проектот „Транспарентност и етичко управување“
- НЛБ Нов пензиски фонд за проектот „Добро корпоративно управување“
- ПЗУ Ре-Медика за проектот „Од добри намери кон добри дела“
- Пивара Скопје АД за проектот „За безбедни школски денови“
- Раде Кончар – ТЕП ДООЕЛ за проектот „Усвојуваме и продолжуваме“
- Фени Индустри АД за проектот „Уништување на фалсификувана стока“
- Фени Индустри АД за проектот „Фени не е царство на мажите“
- Цементарница УСЈЕ АД за проектот „Корпоративно управување“
- Цементарница УСЈЕ АД за проектот „Комуницирање и вклучување на сите засегнати страни“

Доделување на Националната награда за општествено одговорни практики во Македонија за 2016 година

НАГРАДЕНИ ПРАКТИКИ ЗА ОДНОСИ НА ПАЗАРОТ

Оваа категорија на општествена одговорност се осврнува на однесувањето на претпријатието кон снабдувачите, купувачите, потрошувачите и конкурентите. Во продолжение хронолошки се наведени практиките кои се наградени со статуетки во оваа категорија на Наградата, како за мали и средни претпријатија (МСП), така и за големи (ГП):

2016/17

Рамсторе Македонија ДОО Скопје со проектот „ISO22000:2005 Систем за управување со безбедност на храна“, отиде чекор понапред од исполнување на законските обврски, го имплементираше Стандардот ISO22000:2005 и го применува системот за управување со безбедност на храна. Со тоа промовираше повисоко ниво на безбедност на производите, постојана контрола на нивниот квалитет, континуирано следење на задоволството на потрошувачите како и систем за решавање на поплаки од потрошувачите.

ГП

2015/16

Би-МЕК ДОО Скопје со проектот „Посветени на мајчино млеко – поддршка за мајките кои дојат“ ја потврди определбата на компанијата за унапредување и придонес кон добросостојбата во заедницата, ја подигна свесноста за придобивките од доењето и влијаеше за зголемување на процентот на доени бебиња.

МСП

2014

Комерцијална банка АД Скопје со проектот „За исти права и можности“ адаптираше решение за електронско банкарство, со што на лицата со целосно оштетен вид им овозможи самостоен пристап и олеснето користење на услугата Интернет банка, отворање трансакциска сметка и користење на други услуги во Банката. Беа одржани и обуки за овие лица за користење на електронско банкарство, работење со тековна сметка и користење сефови.

ГП

2013

Микросам Прилеп АД со проектот „Задоволството на купувачот е најголемо признание за успехот на компанијата“ ја покажа посветеноста на компанијата за воспоставување и одржување на долготраен партнерски однос со купувачите, преку понуда на долгорочно решение за потребите на купувачот, наместо производ; изградба на партнерски однос наместо купопродажен и доживотна поддршка наместо еднократна соработка.

МСП

ЕВН Македонија АД Скопје со проектот „Платформа за енергетска ефикасност“ ја подигна свесноста за значењето и придобивките од примената на енергетска ефикасност, особено кај малите и средни компании, со цел да се намалат нивните трошоци и индиректно да се подобри нивната ефикасност и конкурентност на домашниот и странските пазари. Над 30% од малите и средните компании што беа опфатени со активностите имплементираа технологии за зголемена енергетска ефикасност.

ГП

Винарска визба Тиквеш АД Скопје со проектот „Едукација, креативност, иновативност“ го покажа стремежот на компанијата кон унапредување на винската култура во Македонија преку едукација на соработниците, купувачите и потрошувачите за карактеристиките на квалитетното вино, неговото производство и одговорна консумација.

ГП

2012

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје со проектот „Поврат на данок по основ на остварен приход од дивиденда“ успеа да оствари поврат од странство на данок на исплатена дивиденда на хартии од вредност по основ на меѓудржавен договор за одбегнување на двојното оданочување – иако немало законска обврска за тоа. Повратените средства директно се пренесени на сметките на членовите на пензискиот фонд. ГП

Цементарница УСЈЕ АД Скопје со проектот „Поддршка на купувачите“ вовеле нови производи за да одговори на барањата на купувачите; вовеле напредни процедури за следење на задоволството на купувачите и за постапување по рекламации и поплаки; разви апликација „е-налог“ со цел олеснување на пристапот на купувачите, заштеда на нивното време и директно следење на процесот на испорака на производите на компанијата. ГП

2011

Дониа ДОО Прилеп со проектот „Истражување на пазар (снабдувачи, купувачи и потрошувачи)“ вовеле методолошки соодветни истражувања на пазарот и анализи на различни сегменти на работењето со цел воспоставување транспарентна комуникација со засегнатите страни и имплементирање на подобрувања во работењето. МСП

АД Електрани на Македонија со проектот „Влијание преку мрежата на снабдувачите во унапредување на здравствената и социјалната заштита на нивните вработени“ вовеле соодветни правни механизми со својата мрежа на снабдувачи/изведувачи и систем на стандарди, со кои обезбеди соодветен третман на работниците кои се ангажирани од изведувачите за вршење работи поврзани со дејноста на компанијата. ГП

2010

Дониа ДОО Прилеп со проектот „Е-истражување на пазар (на мислењето на снабдувачите и купувачите)“ вовеле објективно надворешно оценување на работата на компанијата, што ќе придонесе за нејзино подобрување, како и за зголемување на професионалноста во работата со потрошувачите и снабдувачите. МСП

Фени Индустри АД Кавадарци со проектот „Транспарентни и фер набавки“ воспостави практики на фер набавки од снабдувачите со кои ја зголеми транспарентноста на набавките и овозможи фер конкуренција за сите заинтересирани снабдувачи. На овој начин се спречува коруптивно однесување, се подобрува квалитетот на набавките, и се оптимизираат цените. Тоа, пак, води до зголемување на профитабилноста, конкурентноста, акционерската вредност, но, исто така, гради корпоративна култура заснована на етички принципи. ГП

2009

Фармахем ДООЕЛ Скопје со проектот „Работилница за бело саламурено сирење“ одржа обука на македонските млекари наменета за подобрување на квалитетот на македонските бели сирења, избегнување на дефектите, и добивање квалитетен стандардизиран производ. МСП

ОНЕ Телекомуникациски услуги ДООЕЛ Скопје со проектот „ONE MOBILE CARE‘и ‘ONE ALLO CARE‘ специјално дизајнирани за лицата со посебни потреби“ вовеле два специјални тарифни модели во мобилната и фиксната телефонија, што вклучија низа бенефиции за граѓаните со попреченост. ГП

2008

Фармахем ДООЕЛ Скопје со проектот „Обука на вработените во Дирекција за храна и други засегнати страни во согласност со барањата на HACCP системот“ овозможи трансфер на знаењето на претпријатието во сферата на следење на квалитетот на храната. МСП

Прокредит Банка АД Скопје со проектот „Грижата за клиентот – приоритет при услугивањето“ воспостави систем на објективна повратна информација од постоечките и потенцијални клиенти, со цел унапредување на нивното задоволство и на квалитетот на услугите. ГП

Доделени плакети за односи на пазарот

- АД Електрани на Македонија за проектот „Отворен ден за потрошувачите“
- Благој Ѓорев АД за проектот „Враќање на сончогледот на македонските полиња“
- Дониа ДОО за проектот „Маркетинг истражување на пазар (снабдувачи, купувачи, потрошувачи и конкуренција)“
- ЕВН Македонија АД за проектот „Платформа за енергетска ефикасност – Енергетска математика – Нова генерација“

- ЕВН Македонија АД за проектот „Центар за односи со потрошувачи“
- ЕВН Македонија АД за проектот „Едукација на корисниците за енергетска ефикасност“
- ЕВН Македонија АД за проектот „Програма за континуирано подобрување на квалитетот на услугите на ЕВН Македонија“
- ЕВН Македонија АД за проектот „Проект за подобрување во НН мрежа во Шуто Оризари“
- Комерцијална банка АД за проектот „Производи по мерка на граѓаните“
- Македонијалек ДООЕЛ за проектот „Партнер на клиентите“
- Македонијалек ДООЕЛ за проектот „Унапредување на односите со клиентите“
- Македонијалек ДООЕЛ за проектот „Ваш аптекар – личен и семеен советник за здравје“
- Макстил АД за проектот „Односот кон купувачите и снабдувачите зборува за нас“
- Некстсенс ДОО за проектот „Односи со потрошувачи/клиенти и поддршка“
- Охридска Банка АД за проектот „Осигурување на денарска трансакциска сметка и осигурување на денарски депозит“
- Охридска Банка АД за проектот „Осигурување на платежни картички (кредитни и дебитни) – Ин-кардс“
- ПЗУ Клиничка болница АЦИБАДЕМ СИСТИНА за проектот „ЈСИ потврда за сигурност на пациентите и најдобра медицинска грижа“
- ПЗУ Ре-Медика за проектот „ИВФ лабораторија – прва на Балканот“
- Провавил ДООЕЛ за проектот „Создавање приходи преку собирање на пластика за рециклирање“
- ПУ Центар за ран детски развој Бонбончиња за проектот „Во Бонбончиња растат одговорни, воспитани и емпатични деца“
- Раде Кончар – ТЕПДООЕЛ за проектот „Ве слушаме Вас“
- Турист хотел Градче за проектот „Иницирање на подигање на рибници, опрема за рибници“
- Шпаркасе Банка Македонија АД за проектот „Банкарска азбука“

НАГРАДЕНИ ПРАКТИКИ ЗА ОДНОС КОН ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Покрај придржувањето кон законската регулатива за заштита на животната средина, оваа категорија на општествената одговорност на претпријатијата се однесува на одговорноста за влијанијата од компаниските активности, производи и услуги во и врз

животна средина. Во продолжение хронолошки се наведени практиките кои се наградени со статуетки во оваа категорија на Наградата, како за мали и средни претпријатија (МСП), така и за големи (ГП):

2016/17

Скопски Легури ДООЕЛ Скопје со проектот „Од ‘отпад’ до производ“ ја искористи троската и ја претвори во производ со широка примена во градежништвото, а и во земјоделството како минерален подобрувач на почва, погоден за органско производство, што овозможува остварување поголеми приноси.

МСП

Адора Инженеринг ДООЕЛ Скопје со проектот „Со еко домови 15 години градиме зелени градови во Македонија“ го следи светскиот тренд на изградба на зелени домови. Компанијата со примена на постојани иновации ја докажува својата долгорочна стратешка посветеност на купувачите да им понуди висококвалитетно, штедливо и здраво домување.

ГП

Градежен Институт Македонија АД Скопје со проектот „ГИМ – Најеколошка компанија“ ја оствари заложбата за одговорен однос кон животната средина и постигнување одржливост, истовремено придонесувајќи за организацискиот развој.

ГП

2015/16

Пакомак ДОО Скопје со проектот „ECO café&restaurant“ разви одржлив систем за управување со амбалажен отпад за намалување на загадувањето, со што активно учествува во синџирот на управување со пакување и отпад од пакување кај своите членки.

МСП

Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје со проектот „Хуманитарна работна акција на вработените во Шпаркасе Банка“ придонесе за поддршка на социјално ранливи групи. Преку подобрување на условите за живот во домовите за деца без родители во Скопје и Битола, како и со волонтерски активности на своите вработени, банката помага во интеграцијата на овие деца во општеството.

ГП

2014

Пакомак ДОО Скопје со проектот „ЗД интерактивна обука за ученици и наставен кадар“ иницираше еко настани, едуцираше и донираше, со целсите ученици од прво до петто одделение во Македонија да добијат 40 минутна интерактивна обука преку предавања, проекција на филмови и интерактивна игра-тест, за подигање на свесноста за грижа кон животната средина и правилна селекција на амбалажниот отпад. Во 2014г. беа опфатени 10.420 ученици и 600 наставници.

МСП

Цементарница УСЈЕ АД Скопје со проектот „Намалување на емисиите во воздухот (NOx)“ подготви Студија за минимизирање на емисии на штетни азотни оксиди, инвестираше во нова технологија и дополнителна опрема, со што не само што ги постигна, туку и ги надмина законските обврски. Со тоа оствари намалување на емисиите на азотни оксиди во однос на 2013г. од 21,4%.

ГП

2013

Пакомак ДОО Скопје со проектот „Чиста околина, чисто училиште, чисти раце“ придонесе за развој на нови генерации кои се совесни кон животната средина. Компанијата ги поттикна и мотивираше 62 основни училишта и учениците во нив да вршат селекција на пластичниот отпад. Покрај тоа што беа собрани над 1,5 милиони пластични шишиња или повеќе од 40 тони пластичен отпад, со проектот директно се ангажираа и информираа над 30.000 семејства кои почнаа да го селектираат отпадот, да размислуваат и разговараат за екологијата, за дивите депонии, и за тоа како да имаме почиста планета и почисти училишта.

МСП

2012

Раде Кончар – Сервис и поправка на електрични производи ДОО Скопје во партнерство со Канцеларијата за перзистентни органски загадувачи со проектот „Еко зрак на Балканот“ создаде Регионален Еколошки Центар за отстранување на штетни состојки во трансформаторското масло, прв на Балканот, со што придонесе за остварување на обврските од Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи и соодветниот Национален имплементационен план.

МСП

Македонија турист АД Скопје со „Проект за обновливи извори на енергија за Македонија турист АД Скопје – проект за рационално користење на енергијата“ постигна заштеда на енергија и намалување на емисијата на јаглерод диоксид. Компанијата инвестираше во системи за искористување обновливи извори на енергија во 4 хотели (Холидеј Ин, Бест Вестерн, Карпош и Белви) каде користењето на нафта целосно го замени со користење геотермални тоplotни пумпи и сончеви колектори, и воспостави и следи квантитативни показатели за остварените резултати во заштитата на животната средина.

ГП

2011

Принцесс Груп ДООЕЛ Гевгелија со проектот „Зелени практики“ вовеле зелени практики за заштита на животната средина, со цел хотелот Рамада Плаза да се вброи во групата зелени хотели, кои се карактеризираат со заштеда на електрична енергија, намалување на потрошувачката на вода, еколошки набавки и рециклирање отпад.

МСП

Макпрогрес ДОО Веница со проектот „Стратегија за одржлив развој на Макпрогрес: PPP – Редуцирај, Рециклирај, Реупотребувај“ спроведе низа мерки за намалување на влијанието врз животната средина и обезбедување одржлив развој. Тоа резултираше со намалување на комуналниот отпад за 20%, намалување на емисијата на јаглерод диоксид за 15% и намалување на потрошувачката на електрична енергија за 10%.

ГП

2010

Адора Инженеринг ДООЕЛ Скопје со проектот „Заедно ја градиме иднината“ инвестира во технологии за енергетска ефикасност со што ќе ја намали потрошувачката на електрична енергија во нивните објекти, а така ќе придонесе за заштита на животната средина. Компанијата вовеле нови висококвалитетни градежни материјали кои придонесуваат за зголемена енергетска ефикасност за 30-40%, а вложи и во едукацијата на јавноста преку покровителство на конференција на оваа тема.

МСП

Цементарница УСЈЕ АД Скопје со проектот „Биодиверзитет на вештачките езерца во Цементарница УСЈЕ“ го истражи квалитетот на водите и постојните видови флора и фауна во езерата во кругот на фабриката и реализираше мерки за нивна долгорочна заштита. Заради зголемениот вишок фитопланктон, езерцата се порибени со видови кои се хранат со него со што се постигнува рамнотежа на еко-системот.

ГП

Дуна Компјутери ДОО Скопје со проектот „Заштита на животната средина“ промовираше совесно управување со е-отпад, практики и навики на собирање и рециклирање на е-отпад, спречување на фрлање е-отпад и спречување на загадување на животната средина со токсични материјали кои ги содржи овој вид отпад.

Адора Инженеринг ДООЕЛ Скопје со проектот „Адора парк, оплеменување на зелените површини“ изврши хортикултурно уредување на зелени површини во Скопје со што придонесе за облагородување на просторот и намалување на загадувањето.

ЕВН Македонија АД Скопје со проектот „Управување со отпад“ изврши идентификација, попишување и отстранување на опрема со опасни состојки (ПХБ), како и отстранување на опасен и безопасен отпад.

ПроКредит Банка АД Скопје со проектот „Штеди ја природата“ ја подигна свеста за поздрава и почиста животна средина преку организирање на голема еколошка акција на територијата на Македонија за собирање отпад и поставување канти за отпадоци.

Доделени плакети за однос кон животната средина

- АД Електрани на Македонија за проектот „Намалување на последиците од загаденоста на животната средина“
- Адора Инженеринг ДООЕЛ за проектот „Прв Охридски енергетски ефикасен градежен бисер / Здраво, економично и квалитетно домување“
- Адора Инженеринг ДООЕЛ за проектот „Еко дом за денес и за утре, Скопје – под Водно“
- Адора Инженеринг ДООЕЛ за проектот „Заедно ја градиме иднината“
- Адора Инженеринг ДООЕЛ за проектот „Заедно градиме поздрава иднина“
- Алкалоид АД за проектот „Обновливи извори на енергија и енергетска ефикасност при инвестициски активности“
- Арцелор Миттал Скопје (ЦРМ) АД за проектот „Воведување на систем за управување со животната средина ИСО 14001:2004“
- Галаг С&Н за проектот „САРА – собирање, транспорт, складирање на РО отпад и рециклирање на истиот“
- ЕВН Македонија АД за проектот „Да ја заштитиме природата од опасниот отпад“

- Европа АД за проектот „Проект за енергетска ефикасност“
- Комерцијална банка АД за проектот „Заштита на животната средина“
- Македонија лек ДООЕЛ за проектот „Рециклирање хартија“
- Макстил АД за проектот „Нова потисна печка“
- Макстил АД за проектот „Систем за прифаќање на примарни и секундарни емисии“
- МИК Свети Николе ДОО за проектот „Реконструкција на пречистителна станица за отпадна вода“
- Нови моменти нови идеи ДОО за проектот „Граѓанска акција за пошумување ‘Ден на дрвото – засади ја својата иднина‘“
- ОНЕ Телекомуникациски услуги ДООЕЛ за проектот „Рециклирање на мобилни телефони“
- Пакомак ДОО за проектот „Зелена планета“
- Пакомак ДОО за проектот „Заштита на животната средина и исполнување на националните цели согласно Законот за управување со пакување и отпад од пакување“
- Пивара Скопје АД за проектот „Пречистителна станица за отпадни води на Пивара Скопје АД“
- Раде Кончар–ТЕПДООЕЛ за проектот „Реконструкција на постројка за површинска заштита на метали“
- Трансмет ДОО за проектот „Македонски Совет за Зелена градба“
- Факултет за арт и дизајн – Европски Универзитет на Република Македонија за проектот „Природата нè повикува“
- Факултет за земјоделски науки и храна – Кариерен центар за проектот „Градиме здрава, зелена и безбедна иднина“
- Фармахем ДООЕЛ за проектот „Мал чекор кон зачувување на природата“
- Фени Индустири АД за проектот „Одржливо користење (валоризација) на троска од Фени Индустири“
- Форнет ДОО за проектот „Информатички систем за собирање на годишни податоци за состојбата на животната средина по сите движечки сили и субјекти“
- Цементарница УСЈЕ АД за проектот „Третман на атмосферски и површински води во Цементарница УСЈЕ“
- Цементарница УСЈЕ АД за проектот „Намалување на влијанието од бучава во околината на Цементарница УСЈЕ АД Скопје“
- Шпаркасе Банка Македонија АД за проектот „Хуманитарна акција за поплавените подрачја“

НАГРАДЕНИ ПРАКТИКИ ЗА ВЛОЖУВАЊЕ ВО ЗАЕДНИЦАТА

Оваа категорија на општествената одговорност на претпријатијата опфаќа активности за почитување на правата на заедницата, и воспоставување партнерски однос со заедницата преку размена на информации, искуства и ресурси. Во продолжение хронолошки се наведени практиките кои се наградени со статуетки во оваа категорија на Наградата, како за мали и средни претпријатија (МСП), така и за големи (ГП):

2016/17 **Фармахем ДООЕЛ Скопје** со проектот „*Заедно создаваме подобар свет*“ врши неформална едукација на млади извидници од 7 до 15 години, кои во лабораторијата за животна средина на компанијата учат нови вештини за наука, ботаника и заштита на животната средина. **МСП**

ОКТА АД Скопје со проектот „*Јас Внимавам*“ спроведе кампања за подигнување на свесноста за потребата од доследно почитување на сообраќајните правила и прописи и изврши едукација на учесниците во сообраќајот за намалување на бројот на прекршоци и сообраќајни незгоди. **ГП**

ЕВН Македонија АД Скопје со проектот „*Изложбен центар Матка*“ во хидроцентралата отвори прв музеј за електрична енергија во земјата и регионот, со цел едукација на пошироката јавност за сложениот процес на производство и дистрибуција на електрична енергија и нејзино рационално користење. **ГП**

2015/16 **Факултет за арт и дизајн – Европски Универзитет на Република Македонија** со проектот „*Инклузивен дизајн и рециклирање*“ создаде услови за креирање образовни стратегии насочени кон лицата со попреченост и нивна инклузија во високото образование, преку внесување на инклузивниот дизајн во студиските програми на високообразовните институции. **МСП**

ЕВН Македонија АД Скопје со проектот „*Поттикнување на читачките навики*“ вложи во подигнување на општествените вредности преку акција за поттикнување на читачките навики, особено кај младата популација, кои се изгубени со развојот на технологијата и динамиката на современото семејство. **ГП**

Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје со проектот „*Награда за социјално претприемништво*“ се вклучи во европски натпревар за студенти во сферата на социјалните бизниси и за првпат го организираше во Македонија. Со оваа активност Банката има за цел да придонесе за креирање нови работни места, да поттикне претприемачки дух, креативност и самовработување кај младите луѓе. **ГП**

2014 **Меѓународното училиште НОВА Скопје** со проектот „*Thinking Humanity – Проект за социјална кохезија и развој на социјалните врски помеѓу различните заедници*“ ги поттикна учениците креативно да размислуваат и преку „мали дела на добрина“ да постигнат социјално влијание, во интеракција со различни заедници и маргинализирани групи. **МСП**

Даути Комерц АД Скопје со проектот „*Фондација Даути*“ спроведува различни активности за поддршка на разни целни групи, вклучително и стипендирање студенти со финансиски проблеми, обуки за развој на вештини на ранливи групи, обуки за трансформативно лидерство, како и обуки за социјално претприемништво. **ГП**

2013 **Дуна Компјутери ДОО Скопје** со проектот „*Ресоцијализација на децата од Воспитно-поправниот дом ‘Тетово’*“ им помогна на децата да стекнат вештини кои ќе им овозможат да се издржуваат и ресоцијализираат по напуштањето на домот, и ги поттикна да го искористат слободното време за изработка на ракотворби со чија продажба беа подобрени условите во домот. Со тоа се унапреди самодовербата на децата, нивните работни навики и способноста за тимска работа. **МСП**

НЛБ Тутунска Банка АД Скопје со проектот „*Донација на галериски простор на НЛБ Тутунска банка*“ им помогна на македонските уметници бесплатно да изложуваат свои дела и да ја промовираат својата уметност во галерискиот простор во приземјето на Банката, каде се реализирани голем број општествено одговорни активности во соработка со повеќе партнери. Банката се ангажира и во промовирање на ваквите изложби пред своите клиенти, партнери и целокупната јавност. **ГП**

2012

КА-ДИС ДОО Скопје со проектот „*Seat Open 2012*“ го промовира спортот преку истоимениот годишен тениски турнир и ја поттикнува хуманата свест кај јавноста преку донирање на средствата од котизацијата за турнирот за отворање нов ургентен центар во Универзитетската клиника за детски болести и обнова и реконструкција на субспецијалистичките амбуланти. Годишниот тениски турнир се организира од 2010 г. со учество на јавни личности за промовирање и популаризација на хуманоста.

МСП

Млекара АД Битола во партнерство со Дану Филантропија ЈИЕ Скопје со проектот „*Прегратка на дар – грам љубов за тон здравје*“ реализираше едукативни и активности за поттикнување на хуманоста и помагањето во заедницата во 150 градинки. Опфатените 10 000 деца изработија уникатни играчки за децата згрижени во над 20 здравствени установи и установи за деца без родители научија да бидат солидарни.

ГП

2011

ДПТУ Ренова ДОО Тетово во соработка со Фондацијата Ренова со проектот „*Доделување средства во вид на стипендии*“ доделија 160 стипендии на талентирани студенти и средношколци – идни лидери во општеството. Програмата опфаќа и дополнителни организирани активности на стипендистите.

МСП

ПВУ Универзитет Американ колеџ Скопје со проектот „*Прослава на меѓународен ден на семејството 15 мај*“ организираше настан во Луна паркот во Скопје под насловот „Семејството е столбот на секое среќно општество“.

МСП

ЕВН Македонија АД Скопје со проектот „*Прва патувачка детска опера во Македонија, Јованче и Марика*“, во соработка со Македонската опера и балет, финансираше подготовка на детска оперска претстава и караван низ 12 градови во земјата, а организираше и превоз за учениците до најблискиот град на изведување на претставата. Повеќе од 7.000 деца бесплатно ја посетија оперската претстава и за прв пат се запознаа со оваа уметничка гранка.

ГП

Пивара Скопје АД Скопје со проектот „*Обука за менаџери*“ ги усовршува вештините на учесниците за полесно наоѓање работа, почнување свој бизнис или напредување на работното место како идни менаџери и лидери во општеството. Од 151 учесник на обуката во 2011 година, 35% се претставници на здруженија и маргинализирани лица за кои обуката била бесплатна. Сите говорници во обуката – директори и раководители во компанијата – се вклучени на волонтерска основа.

ГП

2010

ТТК Банка АД Скопје со проектот „*ТТК Банка во поддршка на заедницата*“ поддржа проекти, активности и настани кои имаат за цел да го поттикнат правилниот развој на граѓаните од заедницата, полесна социјализација на лицата со посебни потреби, создавање еднакви можности и права на сите граѓани, како и поддршка на установи и институции кои придонесуваат во развој на здраво општество.

МСП

АД Електрани на Македонија со проектот „*Декларација за општествена одговорност/донација на оперативен микроскоп за уво, нос и грло*“ организира два отворени повика годишно за доделување донации и спонзорства на физички и правни лица, врз основа на својата Декларација за општествена одговорност. Една од донациите во текот на 2010 г. беше наменета за набавка на оперативен микроскоп за уво, нос и грло за соодветната клиника во Скопје со кој се очекува да се вршат околу 2.500 операции годишно, што ќе го зголеми на квалитетот на здравствените услуги и ќе ја подобри ефикасноста во лекувањето на граѓаните.

ГП

2009

Меѓународни Училишта Нова Скопје со проектот „*Програма за помош кон заедницата*“ им помогна на учениците да научат дека имаат способност и можности да ги подобрат условите за живот во заедницата преку волонтирање на своето време и енергија во активности и проекти насочени кон поттикнување на развојот на заедницата. Со ова се создаваат одговорни идни лидери и им се дава помош на маргинализирани и ранливи категории на луѓе.

МСП

ОНЕ Телекомуникациски услуги ДООЕЛ Скопје со проектот „Кампања – супер е да си млад, кул е да си хуман“ ја подигна свеста на младата студентска популација на возраст од 18 до 25 години за значењето на крводарителството, преку едукација и мотивација за доброволно дарување крв неопходни за непречена работа на клиничките центри во Скопје, со што го зголеми крводарувањето за 18%. ГП

ТТК Банка АД Скопје со проектот „ТТК Банка во поддршка со најмалите“ разви производи наменети за децата, како и програма на донации за активности и настани кои имаат за цел да ги поттикнат правилниот развој на децата, здравиот начин на живот, образованието на најмладите, поддршката за полесна социјализација на децата со посебни потреби и на установите кои придонесуваат за правилен развој на децата. МСП

ЕВН Македонија АД Скопје со проектот „Училишен сервис“ едуцираше деца од трето и четврто одделение во сите основни училишта во Македонија за разумно користење електрична енергија. ГП

Доделени плакети за вложување во заедницата

- АД Електрани на Македонија за проектот „Спонзорства на спортски друштва, здруженија на граѓани, образовни установи, религиозни заедници и сл.“
- АД Електрани на Македонија за проектот „Интеграција на маргинализирани групи во сите области на поддршка на АД Електрани на Македонија“
- Адора Инженеринг ДООЕЛ за проектот „Нов дом за безгрижна старост на Трајкови во Дедино“
- Адора Инженеринг ДООЕЛ за проектот „Саат кула во реонскиот парк во општина Ѓорче Петров“
- Адора Инженеринг ДООЕЛ за проектот „Подобра околина, подобро општество“
- Адора Инженеринг ДООЕЛ за проектот „Вложуваме во општините за доброто на граѓаните“
- Адора Инженеринг ДООЕЛ за проектот „Вложуваме во општините за доброто на граѓаните“
- Алкалоид АД за проектот „Политика за општествена одговорност на Алкалоид АД – Симбиоза за поздрав живот и иднина“
- Алкалоид АД за проектот „Биди ми пријател“
- Алкалоид АД за проектот „Поддршка за спорт и национални тимови“

- Алфа банка АД за проектот „Волонтерски ден“
- Алфа банка АД за проектот „Пролетна акција на Алфа Банка АД Скопје“
- Алфа банка АД за проектот „Облека за сите“
- Арцелор Миттал Скопје (ЦРМ) АД за проектот „Нов плоштад во општина Гази Баба“
- Арцелор Миттал Скопје (ЦРМ) АД за проектот „Партиципација во изградба на домови во Велес за семејства кои живеат во субстандардни услови“
- Би–МЕКД ОО за проектот „Програма за бесплатна семејна донација“
- ВИВА Виктор и Ванчо ДОО за проектот „Разбери, Прифати и Помогни – проект за поддршка и социјализација на лица со пречки во развојот, во Малешевскиот регион“
- ВИП Оператор ДООЕЛ за проектот „Донација на Сензорна соба за учениците од ПОУ д-р Златан Сремец од вработените на ВИП Оператор“
- Дану Медиа ДООЕЛ за проектот „Заедно растеме со децата без родителска грижа – училишен прибор за секое дете од домот 11 Октомври“
- Дониа ДОО за проектот „Континуирано вложување во заедницата преку филантропски и одговорни активности / Виртуелна компанија“
- Дуна Компјутери ДОО за проектот „Три И Институт“
- ЕВН Македонија АД за проектот „Донација на опрема за навремена дијагноза и третман на према турнаретинопатија на Очна клиника во Скопје“
- ЕВН Македонија АД за проектот „Прва патувачка детска опера во Македонија– ‘Јованче и Марика‘“
- Жалфија ДООЕЛ за проектот „Донација на ХТЗ заштитна облека за ТППЕ Прилеп“
- ИТД Дистрибуција ДОО за проектот „Компјутерска соба“
- Комерцијална банка АД за проектот „Вложување во заедницата – организациска култура на Банката“
- Комерцијална банка АД за проектот „Семеен центар за жртви на насилство“
- Македонски Телеком АД за проектот „5 радио драми“
- Макстил АД за проектот „Развивање на спортот – основа за градење на конкурентно општество засновано на постигнатите резултати од работењето“
- Макстил АД за проектот „Со нашата поддршка до ѕвездените височини“
- Меѓународни училишта НОВА за проектот „Програма за помош кон заедницата“
- Микросам Прилеп АД за проектот „Микросам – Академија за таленти“
- Окта АД за проектот „Шанса за живот“
- ОНЕ Телекомуникациски услуги ДООЕЛ (Космофон АД) за проектот „Изградба на пункт за бездомници во Момин Поток“

- ПЗУ Ре-Медиказа проектот „Здравјето е најголемо богатство: Со едукација и информираност го чуваме здравјето“
- ПЗУ Специјална болница Филип Втори за проектот „Тука кога сме најпотребни“
- ПроКредит Банка АД за проектот „Промоција и развој на градот Дојран и Дојранското езеро и неговиот туристички потенцијал“
- Публицис ДОО за проектот „Заедно да излеземе од мракот на насилството“
- Раде Кончар – Сервис и поправка на електрични производи ДОО за проектот „Да создаваме заедно“
- Раде Кончар–ТЕП ДООЕЛ за проектот „Една за една“
- РОШ Македонија ДООЕЛ за проектот „Сподели светлина“
- Сеавус ДООЕЛ за проектот „Придонес на компанијата во подобрување на образовниот процес“
- Сеавус ДООЕЛ за проектот „Летна Школа – вештини за вработување на 21-от век“
- Сеавус ДООЕЛ за проектот „Сеавус инкубатор“
- Стопанска банка АД Скопје за проектот „Сонуваме. Менуваме“
- Стопанска банка АД Скопје за проектот „Хуманитарна акција ‘Подари насмевка‘“
- Тинекс МТ ДООЕЛ за проектот „Дневен центар за деца од улица во Шуто Оризари“
- Тинекс МТ ДООЕЛ за проектот „Хуманоста е важна – на кого ќе му помогнете денес?“
- Т-Мобиле Македонија АД за проектот „Првите 5 најважни на свет“
- Тобако АД за проектот „Добар сосед“
- Тобако АД за проектот „ТОБАКО... Во твојот круг“
- Фени Индустија АД за проектот „Поддршка на проектот на Општинскиот совет за борба против малолетничко престапништво од Кавадарци“
- Цементарница УСЈЕ АД за проектот „Партнерство со училиштата – посвој училиште“

НАГРАДЕНИ НАЈИНВЕНТИВНИ ПРАКТИКИ

Почнувајќи од Наградата за најдобри општествено одговорни практики спроведени во 2014 година, се вовеле признанија за најинвентивна практика од доставените апликации во сите категории заедно. Со него се наградува нов пристап кон решавање или ублажување на некој проблем или нов пристап кон бизнисот во одредена

стопанска гранка што носи придобивки за засегнатите страни. При доделување на ова признание се води сметка:

- практиката да има целни групи или засегнати страни кон кои претпријатијата ретко се насочуваат;
- практиката да носи уникатни придобивки за општеството и/или придобивки за претпријатието;
- реализацијата на идејата да е направена на уникатен начин;
- практиката да има влијание во повеќе категории на општествена одговорност.

Во продолжение хронолошки се наведени практиките кои се наградени со статуетки во оваа категорија на Наградата:

2016/17

Скопски Легури ДООЕЛ Скопје со проектот „Од ‘отпад’ до производ“ разви стратешки пристап за преработка на троската во производ – гранулирана троска, преку постепено воведување на ново производство на феролегури од манган без отпад и пренасочување на технолошкиот процес за максимално искористување на производствениот отпад со негово повторно враќање во технолошкиот процес и создавање на суровина која се користи како замена на природните материјали во градежната индустрија и земјоделството. Проектот претставува уникатен и сеопфатен пристап кон решавање на голем проблем, кој има директно влијание врз компанијата и околината. Со претворањето на отпадот во корисен производ, се намалува загадувањето кое влијае врз подобрување на животната средина, се врши замена со користење на природни материјали кои се тешко обновливи, компанијата го проширува производството и придонесува кон зачувување на човековата околина.

2015/16

РОШ Македонија ДООЕЛ Скопје со проектот „Сподели светлина“ ја унапреди информираноста и свесноста на јавноста за потребите на лицата со оштетен вид и нивните семејства, а со тоа придонесе за поголемо осамостојување, подобра социјализација на лица со оштетен вид и нивна интеграција во општеството. Во партнерство со Црвениот крст на град Скопје, Државното училиште за деца и младинци со оштетен вид „Димитар Влахов“ и Националниот сојуз на слепи лица на Република Македонија за првпат во земјата се идентификуваа потребите на лицата со оштетен вид и нивните семејства и се издаде советник во кој се опишуваат потребите на оваа ранлива категорија граѓани. Советникот е наменет за информирање на заинтересираните донатори и креаторите на јавните политики во оваа сфера.

Комерцијална банка АД Скопје во соработка со Националниот сојуз на слепи лица и Хелсиншкиот комитет за човекови права со проектот „*За исти права и можности*“, прва во земјава, вовеле посебно електронско решение и обуки за слепите лица со кои им овозможи самостоен пристап и олеснето користење на услугите на банката. Со тоа се надминаа дел од бариерите со кои се соочува оваа ранлива група на потрошувачи. Проектот продолжи со план за воведување Браеви печатари и банкомати прилагодени за слепи лица.

ЕВРОПСКИ СИСТЕМ НА НАГРАДУВАЊЕ НА ОПШТЕСТВЕНАТА ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА

Националната награда за општествено одговорни практики во 2013 г. ги надмина националните рамки и стана дел од иницијативата поддржана од Европската комисија – „Европски систем на наградување на општествена одговорност на претпријатијата“. Притоа, едно големо и едно мало или средно претпријатие чиешто практики спроведени во 2012 година се реализираа во партнерство со непрофитен субјект и освоија најмногу бодови од жири комисиите, беа претставени пред европската јавност на свечена церемонија што се одржа во Брисел. Потпретседателот на Европската комисија им врачи посебни признанија на овие претпријатија, во присуство на претставници од 30 европски земји. Со ова Наградата придонесе за натамошно промовирање на домашните претпријатија на пазарот на ЕУ како најголем трговски партнер на Македонија. Со ваква награда за најдобра општествено одговорна практика и партнерство се стекнаа:

- **Раде Кончар – Сервис и поправка на електрични производи ДОО Скопје** во партнерство со **Канцеларијата за перзистентни органски загадувачи** за проектот „*Еко зрак на Балканот*“. Партнерите создадоа „Регионален Еколошки Центар“ за отстранување на штетни состојки во трансформаторското масло, прв на Балканот, со што придонесоа за остварување на обврските од Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи и соодветниот Национален имплементациски план.
- **Млекара АД Битола** во партнерство со **Дану Филантропија ЈИЕ Скопје** за проектот „*Прегратка на дар*“. Партнерите реализираа едукативни и активности за поттикнување на хуманоста и помагањето во заедницата во 150 градинки со што беа опфатени 10 000 деца. Вклучените деца изработија уникатни подароци за децата згрижени во над 20 здравствени установи и установи за деца без

родители, со што научија да бидат солидарни, да помагаат и да сочувствуваат со оние на кои им е потребно внимание и љубов.

ДОБИТНИЦИ НА СТАТУЕТКИ (ОСКАРИ) ЗА 2007 ГОДИНА

Националната награда за општествено одговорни практики во Македонија првпат беше организирана во 2007 година, во рамки на програмата „Воспоставување на ООП во југоисточна Европа“, спроведувана од мрежата за југоисточна Европа³ во соработка со InWEnt– Меѓународна надградба на капацитети од Бон, и ILTIS од Ротенбург, а поддржана од Германското министерство за економска соработка и развој. Од пријавените претпријатија, 15 беа селектирани како добри практики за примена на принципите на општествената одговорност на претпријатијата. Во продолжение се наведени практиките кои беа наградени во првата година на Наградата:

Адинг АД Скопје со проектот „*Развој на претпријатијата без штети за сите генерации*“ го вовеле стандардот за менаџмент со животна средина ИСО 14001 и ја отслика филозофијата на компанијата за развој без штети за сите генерации.

Биркарт Глобистик ДОО Штип со проектот „*Поквалитетна едукација – поконкурентни компании*“ овозможи пракса за студенти, со цел намалување на јазот помеѓу применливоста на стекнатите знаења на дипломираните кадри и потребите на компаниите.

Дуна Компјутери ДОО Скопје со проектот „*Социјална инклузија на деца и млади од економски неразвиени подрачја*“ ја поддржа иницијативата на Здружението „Рубикон“ и организираше аукција за продажба на ракотворби изработени од деца и млади од економски неразвиени подрачја, со цел подобрување на условите за живот и образование.

ИНет АД Скопје со проектот „*Ден на слободен софтвер во Македонија 2007*“ преку проектната презентација на LinuxFedora 7 на RedHat ја едуцираше македонската јавност за слободниот софтвер, кој е технолошки одржлив и нема негативно влијание врз основните човекови права.

Јавното Собраќајно Претпријатие АД Скопје со проектот „*Реконструкција на моторите на 30 автобуси за субституција на дел од горивото (нафтата) со природен гас*“ ја намали потрошувачката на нафта, го намали загадувањето на животната средина и го подобри квалитетот на превозот.

³SEE Network.

Макпетрол АД Скопје со проектот „Биогорива – обновливи извори на енергија – Биодизел во Македонија“ придонесе за замена на фосилните горива со обновливите извори на енергија, воведување горива со намалена емисија на јаглерод диоксид и заживување на руралната средина.

Макстил АД Скопје со проектот „Постројка за производство на Шредер-Мелница“ одржа континуитет во надградување на стандардите во работењето на компанијата, со особен фокус на заштитата на животната и работната средина.

Монт ДООЕЛ Скопје со проектот „Обука за невработени за работа на машини за шиење“ им помогна на невработени лица да се стекнат со стручност што ќе им овозможи полесно вработување во текстилната индустрија.

Раде Кончар – Сервис и поправка на електрични производи ДОО Скопје со проектот „Обука на вработените“ ги запозна вработените со новите методи на работа за нивно мотивирање и зголемување на задоволството од работата.

Ренова ДОО Тетово со проектот „Фондација Ренова“ на постојана основа финансира хуманитарни, културни, спортски и други проекти, и стипендира талентирани студенти и средношколци.

Тетекс АД Тетово со проектот „Реконструкција на постоечкиот систем на кондиционирање на вонредниот систем“, односно реконструкција на системот за ладење, ги подобри условите за работа, преку намалување на високите температури во фабриката во летниот период, кои биле дополнително зголемувани од самиот технолошки процес.

Тинекс ДОО Скопје со проектот „Вработување штитеници од домот за деца без родители 11 Октомври Скопје“ разви филозофија на хуманост во работењето. Водена од идејата за интеграција на децата без родители во општеството, компанијата тежнее кон исполнување на основната цел – помош на овие лица за тие понатаму да егзистираат независно.

Тутунски Комбинат АД Скопје со проектот „Реновирање на Културно Информативниот Центар Скопје“ создаде модерни галериски простори, адекватни за креирање на културни вредности што ќе придонесат за афирмација на културата и уметноста во Македонија.

Фармахем ДОО Скопје со проектот „Формирање Групација на фирми за еколошки консалтинг во рамките на Стопанската комора на Македонија“ оствари заеднички и организиран настап пред институциите кои носат одлуки, се заложил за „позеленување“ на бизнисите и подигање на свеста кај менаџерите за унапредување и заштита на животната средина.

Цементарница УСЈЕ АД Скопје со проектот „Програма за стручна обука за младите невработени лица кои живеат во заедниците кои се соседи на Цементарница Усје“ организираше стручна обука за младите невработени лица кои живеат во соседните заедници, која во комбинација со практично искуство, може да помогне да се обезбедат нови перспективи за нивно вработување.

Доделување на Националната награда за општествено одговорни практики во Македонија за првпат беше организирана во 2007 година

Заклучок

Концептот на општествена одговорност на претпријатијата во Република Македонија ќе се развива и во иднина, со зголемување на бројот на компаниите, кои со своето транспарентно и етичко однесување покажуваат дека нивната цел не е само создавање профит, туку зачувување на животната средина и унапредување на општествената и социјалната сфера, со што ќе придонесат за одржлив развој и просперитет во заедницата во која живеат и работат.

Министерството за економија, во соработка со сите релевантни институции, ќе продолжи посветено да работи на подигавање на свесноста за придобивките од општествената одговорност, преку популаризирање на општествената одговорност на претпријатијата во јавноста, посочување на конкурентската предност која истата ја овозможува и опциите преку кои можат да се применат принципите на општествената одговорност во деловната пракса.